

[Vagn Bro.]

jeg altid udtrykkeligt gjort opmærksom paa, at efter den gældende Grundlov maa visse Sager forelægges Nævningerne; det gælder ubetinget politiske Lovovertrædelser og de Straffesager, man til enhver Tid vil indforholke under Begrebet Misgerningssager; om det Spørgsmaal kan der altsaa ikke være Tvivl. Den Anke, det ærede Medlem rettede mod mig, gaende ud paa, at jeg ikke skulde have været bekendt med Grundlovens Bestemmelser — det var heller ikke noget Citat —, er opfundet af det ærede Medlem uden Bund i Realiteter.

Lige inden det ærede Medlem sluttede, citerede han nogle Udtalelser af Retsplejeloovens saakaldte Fader, Professor, Dr. jur. H. Munch-Petersen; heri forekommer den Udtalelse, at Kritikken fra Juristerne bl. a. havde sin Rod deri, at de ikke ret kan erkende, at den Indskrænkning, som Nævningeinstitutionen betyder i deres Magtomraade, er forsvarlig, men at de stadig mener, at den gamle Juristlatin skal være det afgørende.

Jeg tror, at det Standpunkt, den høje Professor her indtager, er ganske forkert; jeg tror, at det slet ikke er Udtryk for, hvorledes Stillingen er. Jeg tror, at i 1919 var det saaledes, at baade yngre og ældre Jurister i allerhøjeste Grad gik ind i den nye Retspleje med Tiltro til, at ogsaa Nævningeinstitutionen var et Gode, og jeg tør roligt sige, at mange af dem gik med til at virke efter og i Lovens Aand. Jeg kan for mit eget Vedkommende sige, at jeg oprindeligt ikke alene var en Ven, men en varm Ven af denne Institution, idet jeg til fulde mente, at i en Række store betydningsfulde Straffesager, hvor Bevisets Stilling i høj Grad var vanskelig, vilde en Kendelse af 12 Repræsentanter for den jævne og sunde Fornuft være berettiget og være heldig.

Men hvad jeg altid synes maa være en Lovgivers og for øvrigt ethvert Menneskes naturlige Pligt, er, at han, naar han overbevises om, at hans tidligere Standpunkt var urigtigt, da ændrer dette i Overensstemmelse med denne sin Overbevisning; og jeg skal ikke nægte, at jeg Aar for Aar er blevet mere ængstelig ved denne Form for Lægmands Deltagelse i Retsplejen.

Hermed være ingenlunde sagt, at man bør forlade Lægmands Deltagelse i Retsplejen — jeg synes for øvrigt, det vilde være et trist Resultat med Henblik paa vor Tiltro til det danske Folks sunde Dømmekraft —, og derfor har jeg ogsaa for min

Part for længst ønsket, at en Del af Nævningesagerne overgik til Behandling ved Retten med Meddomsmænd. Og jeg tør vist roligt i denne Forbindelse føje til, at naar Kravet i den grundlovgivende Rigsdag lød paa Nævninger, var det Udtryk for, at Lægmand skulde med, men aldeles ikke Udtryk for, at det skulde være i den Form, som vi har haft i de sidste 11 Aar med Nævningeinstitutionen; det kunde lige saa vel være Udtryk for, at man ønskede Meddomsmænd.

Her er det da, at jeg har tilladt mig at hævde, at det synes, efter at man Gang paa Gang ser urimelige og efter min Mening urigtige Afgørelser, der, og det beder jeg bemærket, ikke alene strider mod Juristerne — det er ikke det afgørende —, men i lige saa høj Grad mod Lægmands Opfattelse af, hvad der er Ret og rigtigt, og som uomtvistelig strider mod Loven, det synes, siger jeg, som om netop denne Form for Lægmands Deltagelse paa Dommerens Side af Skranken ikke egner sig for vore Breddegrader. Og derfor interesserer det mig ogsaa, at den højtærede Justitsminister, der jo vel nok ogsaa kunde kaldes en varm Ven af Nævningeinstitutionen, netop er gaaet til en Indskrænkning af denne og har erkendt, at der er Sager, hvor det vil være rimeligere at lade en anden Form for Lægmands Deltagelse, nemlig Meddomsmandsinstitutionen, træde i Stedet.

Man bebrejder — og det vil jeg gerne sige til det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen — ingenlunde Nævningerne, at disse i de store Tvivlstilfælde vedrørende Skyldspørgsmaalet kommer til det ene eller andet Resultat. Her er Tvivlen, og her gælder det under Ansvar for sin Samvittighed at handle efter sit bedste Skøn; og jeg maa da ogsaa have Lov til at antyde, hvad det ærede Medlem Hr. Pürschel var inde paa i Eftermiddag, at vi har jo haft Tilfælde, hvor Nævningerne har dømt, men hvor det har været de juridiske Dommere — jeg mindes saaledes den store Griffenfeldtsgademordsag —, som maatte gaa imod dette.

Det, som vi angriber, er en Række Nævningekendelser, hvor Nævningerne paa Trods af, at Skyldspørgsmaalet ligger klart og aabent, lader Medlidenhed eller andre uvedkommende Bevæggrunde komme til Orde i en forkert Skyldansættelse. Sker det ved en juridisk Domstol i en klar Sag, saa kan det med Rette blive meget alvorligt for de paagældende Dommere; thi Loven skal holdes, og den skal navnlig være ens for alle uden Undtagelse i hvert Til-